

RIL 275-2024

**Asuinkiinteistön
korjaushankkeen
riskienhallinta**

RILin julkaisuilla on oma kotisivu, joka löytyy osoitteesta www.ril.fi/kirjakauppa ko. kirjan kohdalta. Sinne on koottu tiedot julkaisun painoksista sekä mahdolliset lisäinformaatiot.

JULKAISIJA JA KUSTANTAJA:
RIL ry

MYYNТИ:
RIL ry
www.ril.fi/kirjakauppa

ISBN 978-951-758-703-7 (nid.)
ISBN 978-951-758-704-4 (pdf)
ISSN 0356-9403

Painopaikka: Hansaprint Oy, 2024

Tämän teoksen osittainenkin kopiointi ja saattaminen yleisön saataviin on tekijänoikeuslain (404/61, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen) mukaisesti kielletty ilman nimenomaista lupaa.

© RIL ry

Alkusanat

Asunto-osakeyhtiöissä hallitus koostuu yleensä asukasomistajista, joilla on ajan mittaan kertynyttä kokemusta taloyhtiön hallintoon liittyvistä asioista. Hyvän hallintotavan mukainen päätöksenteko ja toimintakulttuuri sekä yhteistyö asukkaiden ja isännöitsijän kanssa on kiinteistön ylläpidon perusta. Siihen kuuluu olennaisena osana rakennuksen kunnon seuranta ja korjaustarpeiden selvittäminen, sillä jokaisesta rakennuksesta on pakko joskus korjata sen käyttöominaisuuksien ja arvon säilyttämisen vuoksi.

Asuinkiinteistön korjaushanke alkaa realistisen tilannekuvan luomisella. Välttämättömät korjaustarpeet ja käytettävissä olevat resurssit ovat usein ristiriidassa asukkaiden odotusten kanssa. On hyväksyttävä, että hankkeen valmistelu, suunnittelu ja käytännön toteutus ovat ammattityötä, jossa vaadittavaa osaamista ei ole taloyhtiön hallituksella. Hankkeen alkuvaiheessa tärkein tehtävä on osavien kumppanien valinta.

Julkaisu *RIL 275-2024 Asuinkiinteistön korjaushankkeen riskienhallinta* keskittyy tilaajan riskien hallintaan kuvaten sopimuksiin ja taloyhtiön menettelytapoihin liittyviä hyviä käytäntöjä. Julkaisussa on kuvattu yli 40 eri hankevaiheisiin liittyvää oikeustapausta, mm. taloyhtiön hallituksen toimivaltaan, tilaajan vastuuseen suunnitelmista, asiantuntijaselvityksiin, urakkasopimuksiin sekä urakan aikaisiin lisätöihin liittyen. Tapaukset valottavat riitojen taustoja ja juurisyytä, joihin julkaisussa esitetyt toimintamallit perustuvat. Ohjetta ei ole kirjoitettu juridiikan oppikirjaksi, vaan käytännön ohjeeksi riitojen ja ristiriitatilanteiden välttämiseksi.

Ohje on suunnattu taloyhtiöiden hallinnolle, isännöitsijöille, suunnittelijoille, urakoitsijoille sekä kaikille aihepiiristä kiinnostuneille osakkaille ja asukkaille.

Julkaisun pääkirjoittaja on tekniikan tohtori Eino Rantala. Muita kirjoittajia ovat asiantuntijaryhmän jäsenet Tommi Leppänen, varatuomari Kimmo Rytönen ja tekninen johtaja Pekka Talaskivi. Laadintaa on ohjannut laaja ja aiheeseen kiitettävästi paneutunut asiantuntijaryhmä, johon ovat kuuluneet Risto Aunio/Talonrakennusteollisuus ry, Mika Heikkilä/UKL, Jyrki Kauppinen/YM, Matti Kiiskinen/SKOL, Johan Stigzelius/KNX ja Jari Virta/UKL. Ohjausryhmän jäsenet ovat myös toimittaneet aiheeseen liittyvää materiaalia. RILin puolesta hankkeesta on vastannut Pekka Talaskivi.

Ohjeen rahoittajat ovat Kiinteistöliitto Uusimaa, SKOL ry, Talonrakennusteollisuus ry, Suomen Kiinteistöliitto ry, KNX Finland ry ja ympäristöministeriö.

Julkaisu on ollut lausuntokierroksella ja saatu kehittävä palaute on ollut tärkeässä roolissa ohjetta viimeisteltäessä.

RIL ry kiittää ohjeen rahoittajia, kirjoittajia, ohjausryhmää, lausunnonantajia ja kaikkia työhön osallistuneita henkilöitä ja organisaatioita, jotka ovat kannanotoillaan ja asiantuntijuudellaan vaikuttaneet tämän ohjeen syntymiseen.

Marraskuussa 2024

RIL ry

Annina Peisa
puheenjohtaja

Janne Tähtikunnas
toimitusjohtaja

Sisällysluettelo

1.	TALOYHTIÖN KORJAUSHANKE - TILAAJAN SOPIMUSTEN JA MENETTELYTAPOJEN RISKINHALLINTAOHJE	9
1.1	Johdanto	9
1.2	Korjaushankkeen lähtökohdat.....	10
1.2.1	Peruskorjaus ja perusparannus	10
1.2.2	Energiätehokkuuden parantaminen	11
1.2.3	Lisä-, täydennys- ja muutosrakentaminen	12
1.2.4	Purkava uusrakentaminen	14
1.2.5	Taloyhtiön hanketavoitteet	15
1.2.6	Taloyhtiön ulkopuoliset tekijät	16
1.2.7	Tilannekuva.....	17
2.	KORJAUSHANKKEEN RISKIT JA NIIDEN HALLINTA	19
2.1	Korjausrakentamisen riitojen lähteistä	19
2.2	Hankkeen onnistumisen edellytykset ja riskien juurisyyt.....	19
2.2.1	Olosuhteet.....	21
2.2.2	Toimintakulttuuri	22
2.2.2.1	Taloyhtiön toimintakulttuuri.....	22
2.2.2.2	Projektinjohdon toimintakulttuuri	26
2.2.2.3	Suunnittelun ja valvonnan toimintakulttuuri.....	27
2.2.2.4	Urakoitsijan toimintakulttuuri	27
2.2.3	Tarpeiden ja tavoitteiden kuvaaminen.....	28
2.2.4	Tarjouspyyntöasiakirjat ja sopimukset.....	29
2.2.5	Hankkeen toteutuma ja laatu	32
2.2.6	Kustannusten seuranta ja ohjaus.....	34
2.2.7	Hankkeen rahoitus	36
2.3	Suunnittelusopimukseen yhteydessä olevia riskikohteita	40
2.3.1	Pääsuoritusvelvollisuus.....	41
2.3.2	Lojaliteettivelvollisuus.....	41
2.3.3	Tiedonantovelvollisuus	41
2.3.4	Suorituksen mahdottomuus, ylivoimainen tapahtuma eli force majeure.....	42
2.3.5	Sopimusosapuolten myötävaikutus- ja vahingon minimointivelvollisuus.....	42
2.3.6	Vastuun tasapaino tilaajan ja konsultin välillä	43
2.3.7	Vahingon ennakoitavuus ja välilliset vahingot	44
2.3.8	Vastuu viivästyksestä	44
2.3.9	Vastuu alikonsulteista.....	45
2.4	Urakkasopimukseen yhteydessä olevia osapuolten riskikohtia	45
2.4.1	Taloyhtiö tilaajana.....	46
2.4.2	Urakoitsija toteuttajana.....	49
2.4.3	Toimintatavat ja menettelytyökalut	53
2.4.4	Tilaajan oikeus purkaa urakkasopimus - urakoitsijan taloudellinen tilanne	57
2.5	Riitojen ratkaiseminen.....	58
2.5.1	Riitojan ratkaisemisen edellytykset	58

2.5.2	Ennakoiva sopiminen ja sisään rakennetut turvakirjaukset.....	61
2.5.3	Toimenpide-ehdotuksia rakennusalan riitojen ratkaisemiseksi	62
2.5.4	Rakennusriitojen ratkaisumenetelmät.....	63
3.	TALOYHTIÖN OSAPUOLTEN TOIMINTAKÄYTÄNNÖT	65
3.1	Taloyhtiön hallintorakenne.....	65
3.1.1	Yhtiökokous	65
3.1.2	Hallitus	66
3.1.3	Osakkaat.....	69
3.1.4	Isännöitsijä	73
3.2	Taloyhtiön korjaushankkeiden toteutusmuodot	75
3.2.1	Kiinteähintainen kokonaisurakka	75
3.2.2	ST-urakka.....	77
3.2.3	Projektinjohtourakka	77
3.3	Taloyhtiön hankeorganisaatio.....	78
3.3.1	Taloyhtiö.....	78
3.3.2	Taloyhtiön konsultit.....	83
3.3.3	Pääurakoitsija	85
3.4	Hyviä sopimuskäytäntöjä ja suosituksia	86
3.4.1	Tavoite.....	86
3.4.2	Taloyhtiön hyvä hallintotapa -suositus	86
3.4.3	Isännöinnin eettiset ohjeet – hyvä isännöintitapa	88
3.4.4	FIDICin eettiset säännöt, SKOL ry	89
3.4.5	Hallitusammattilaiset	90
3.4.6	Rakennusalan urakkakilpailun ja valvonnan periaatteet	91
3.4.7	Rakennusteollisuuden eettiset periaatteet	94
3.4.8	Hyvä rakennustapa	95
3.5	Taloyhtiön viestintä korjaushankkeessa	96
3.5.1	Korjaushankeviestintä.....	96
3.5.2	Päätöksenteko ja viestintä	97
3.5.3	Viestinnän suunnittelu ja aikataulutus.....	98
3.5.4	Tiedon ja tiedottamisen hallinta.....	99
3.5.5	Kriisiviestintä ja pelastussuunnitelma	100
4.	TALOYHTIÖN KORJAUSHANKKEISIIN LIITTYVIÄ OIKEUSTAPAUKSIA	103
4.1	Yleistä	103
4.2	Oikeustapaukset	103
4.2.1	Taloyhtiön korjaushankkeeseen valmistautuminen ja hankesuunnittelu.....	104
4.2.2	Suunnittelu	112
4.2.3	Urakan valmistelu	114
4.2.4	Urakkavaihe	118
4.2.5	Vastaanotto	126
4.2.6	Takuu- ja vastuu-aika	129
5.	YHTEENVETO	133

SANASTO	135
Taloyhtiön korjaushankkeen teknistä, taloudellista ja juridista sanastoa...	135
Taloudellinen sanasto.....	146
LÄHDELUETTELO JA KIRJALLISUUTTA.....	151

ILMOITTAJAHAKEMISTO

Ilmoitukset julkaisun lopussa.

Vastuu Group Oy